

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Dissapte 14 de Maig de 1898

Núm. 3.548

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 3.00
n provincias trimestre. 7.50
Extranjer y Ultramar. 12.00
Anúncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals
librerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofrec, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna,

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

número 80, prop á la plassa de Catalunya

SECCIÓ DOCTRINAL

D'ahont menos se pensa

surt un..... article

Diuen los que d'aixó n'estan enterats, que certs prohoms dels partits que túrnan en lo Poder y fins aquells altres que s'hi no hi túrnan esperan que is téqui la tanda, que aquets dies se is veu molt amohinats per los carrers de Madrid, que entran al Congrés ab cara que inspiran compassió, y que s donan a tots los dimonis del infern perquè'l Govern, ferm que ferm, triga en plantejar a S. M. la Reyna la qüestió de confiança ó a presentarli la seva dimissió.

A mi tot aixó no m' amohina gens ni mica, pero en cambi me te marejat y en excés l'editor, que a totes las horas del dia, inclos las de la nit, demana, mes encare, exigeix menjar (entenguis original) pera ls caixistas ó lo que es igual pera aquets monstres que n diuen diaris que s engolan a carretadas de lletres.

Perque, vaja, demanar original, tal com estan los temps y demanar articles ara es lo llibertat, a una premta se ns ha restringit un xich, la veritat, ho trobo inhumanitari, poch compassiu pera que m' entenguin millor.

Un article! Com qui no hi local

Reflexar, en unas pocas ratllas la opinió del dia, quan aquesta es tant diferent segons lo poble que l'emet, escriure ab mes ó menos ben coherdinas paraulas lo comú parer de una massa anónima y fer que hi bategui en ellas tota la vida de qui l'encarna, pot ferse en altres temps, y fins se pot intentar encansarla en los errors que pateix embaucada per altres companys, que a jutjar per los fets mirán més l'interés de butzaca que l de la patria. Nosaltres som la antitesis d' aquells periodistas: preterim la serietat a la bullanga y pera res del mon voldriam que induhits per los nostres escrits se llensés lo poble inconcient al carrer donant crits, ni tan sols en manifestacions pacíficas.

Pero no divagném, que l'article s'allarga y per més que l titulém *De que parlarem?* lo que va endevinar, que no sabém de que parlar, endevina també que sabém que no hem de parlar de coses bones ni de dolentas.

Total res: Y ara tornan las caborias, en forma de persona, l'editor que ns espia per l'esclerxa de la porta de la Redacció y que en la mica de cara que li veyém, ovirém que esta carregat de més mal-humor que ls prohoms de qui parlam al principi.

—Ja pot entrar—li dihem—que som al comensament hi estém entascats a las primeras quartillas.

Del article de fondo?

—Y donchs, que hem de comensar al revés desde que hi ha promulgat l'estat de guerra.

—No ho deya per aixó, sino perque com s'han rebut los telegramas ab dotze horas de retrás, me creya que no volgués atacar al cos de telegrafos.

—Ca baret! atacar y en aquestos temps, may. Ademes los telegramas, ab tot y ls censurs, no diuen de tan grossas que'l públich los mira ab despreció y ls lligeix pera passar lo temps; a vegadas un empatz de noticiss telegraficas fa igual efecte que una sopa de ferigola.

—Molt de brome está avuy senyor Director, casi

m' venen ganas de fer petar las mans perque no tindré ni un instant en vaga als caixistas, marxant tot ab regularitat, com si estessim en las millors de las épocas y en los temps mes felissos. ¡Y jo que m' temia que ara no més correrian las estisoras (dispensi) volia dir que unicament treballaria l' redactor en quefe.

—Dispensat lo darrer; pero me costa molt lo perdonarli la desconfiansa que revelan las sevas paraulas anteriors.

Ni jo ni ls meus companys parlarán de guerra per ara y tant, que en endevinar solucions de gerolífichs no hi estém versats, tampoch dirán rez dels problemas de nautica ó de la tactica que per terra es convenient seguir ab enemichs com los yanquis; pero l' periodich es enciclopédich, de tot parla (encara que de res entengui) y aixis agafant per tema qüestions de literatura, arts, ciencias ó de comers; d' agricultura, industria ó administració, que vol que digui? Esculleixi, demani.

—No s' hi enfadi, que no n' hi ha per tant.

—Res d' enfadarme: un article surt aixis, dibuixant opinions que després se poden vestir al gust de qui las serveix.

En lo calor d'una disputa, ó en lafredor d' una indiferencia; y com ofereix tan variats aspectes d' article per comensar la confeció, ja pot tenir per que no n' hi faltará.

Donguis pressa en preparar lletres, aviat als caixistas y per avuy ja hem sortit del pas.

Demá Deu dirá.

Colaboració particular de "Lo Somatent"

Un drama d' Enrich Ibsen

ROSMERSHOLM

Rosmersholm (ó castell dels Rosmers) es lo casal d' una antiga familia noble de Noruega. Desde fa alguns sigles los Rosmers s' hi han succehit de pare a fill, tots fidelment sotmesos al rey, al Estat y a las tradicions conservadoras. L' interior de la casa espayosa es patriarcal y rónch, adornat ab varis retratos dels avis antichs que representan predicadors, militars, alts funcionaris. A la part de fora, viarany atapahits, hermosos jardins y extensos boscos. A la vora d' allí, hi ha un torrent profón que fa marxar un moli y beixa de las altas montanyas. No gayre lluny dels Rosmers hi ha una gran ciutat, pero no se la veu d' allí, y la mar, aqueixa gran esveradora de cors, la mar que porta ls mestrals y las tempestas, la mar també hi es invisible a Rosmersholm. Tot hi enrahona del passat, tot hi es placívol, íntim y poétich. No obstant un terror continu y sord pesa sobre l' hisenda. Cada vegada que un membre de la familia está a punt de mort, se veu apareixe un cavall blanc pel castell. Heus aquí al menys lo que diu la gent de l' encontrada. Pero aviat veureu que més visitadas que las boscurias de Rosmersholm son las ánimas dels seus habitants. Quan la forastera Rebecca diu a la vella sirventa: «Aquí a Rosmersholm s' está molt temps cor-lligat ab los morts.» Helseth que passa la seva vida espolsant sofás de vellut y ls retratos dels vells, li respón: «Senyoreta, jo crech que son los morts los que en aquesta casa s' cor-lligen els vius y no s' poden desfer completament de tots aquells ane ls qui ells han abandonat.» Aquesta idea plana per sobre tota la pessa, y s' desenrolla per medi d' una cadens estreta de sentiments y de sugestions profundas.

Rosmer, l' últim descendent d' aqueixa antiga familia, es una ánima sincera, candorosa y noble. Lo que més lo distingeix es la delicadesa extrema de sentiments y la elevació d' ideas. En ell las qualitats cavallerescas d' una vella rassa s' han afinat en intel·lectualitat pura, en sensibilitat exquisida. Es un somniador generós en lo qui l' sentit de la realitat no s' ha desenrollat perque ha viscut en las ideas. De primer se va consagrar a la carrera eclesiástica, y, com molts dels seus antepassats, ha sigut pastor del' encontrada sense abandonar lo seu domini. Després, sentint vacillar la seva fé ortodoxa y desenrollarse en ell un nou ordre d' ideas declina ls sevas funcions pera dedicarse al estudis teórichs y a la vida contemplativa.

Rosmer ha emmullerat ab Beata, germana d' un rector de colégi. Ella surt d' un mon sever. Beata es una ánima excelent, pero temerosa, com encongida pel medi que la volta. Si ella peca en alguna cosa no es pas per un excés de conciencia ó de meticulositat moral. A la vegada nerviosa, tímida y apassionadament emprendada del seu espós, ella no ha tingut infants. A causa d' aixó, ella s' consum de tristesa y de remordiment. Ella cau malalta y necessita una dama de companyia per portar la seva casa.

Rosmersholm la dona que originará l' drama de la familia. Rebecca West té vintinou anys. De descendencia obscura, ella va esser adoptada y educada en las costums finesses per un metje de marina, lo Dr. West. Ella no té fortuna pero es hermosa, molt inteligent y de reputació intacte. Pera caracterizarla ab una paraula, Rebecca té l' aspecte d' una sirena grave, de passions violentas, pero reconcentradas. En ella los sentiments llargament acumulats y experimentats se concentran en pensaments ardents, en voluntats fascinatrius. Ibsen no té necessitat de descriurela físicament ab cap altra pinzellada. La fa viure moralment fins al punt que un home creu véurela, ab los seus cabells negres y llisos, ab los seus ulls grisos acaronants, que a certs moments devenen los ulls visionaris de la Saga, en que s' reflectan los incendis.

No li ha calgut gayre feyna per captivar a la senyora de la casa que aviat queda seduhida pel seu encís. Tot seguit Rebecca comensa a exercir la seva fascinació en Rosmer, y ella s' apodera d' ell l'entament pero ab seguretat. Observen que en ella no hi ha res d' una intriganta vulgar ó d' una fredor ambiciosa. No, ella estima a Rosmer ab totes las potencias del seu ser, y com ella vol entregarse a ell sense reserva, ella vol que siga seu absolutament, completament. Com? No ho sab. Pero sab que aixó succehirá.

Alashoras va passar entre aqueixas duas donas un misteri subtil y espaventós que la pessa esclereix de mica en mica y que prevé l' esperat trágich del drama. Beata s' adona del amor íxent de Rosmer envers Rebecca, sense ferho veure, l' hi ha encoratjada per medi d' imperceptibles insinuacions. Un dia esplendorós, la muller de Rosmer, que passava per boja desde molt temps, se va precipitar en lo torrent d' allí a la vora. D' aquesta manera Rebecca s' devé mestressa de la situació. Se troba que ella ha comés un assassinat per sugestió mental. Pere dominada per la seva passió foga, un cop ha desaparegut la seva rival, ella no té conciencia de la propia falta.

Tot l' assumpto de la pessa, que es unicament y per esséncia un drama de la vida interior, consisteix en lo desenrollament de la falta y de la metamorfosis que ella produheix en los dos heroes.

Lo drama comensa un any després de la mort de Beata. Rebecca ha quedat a Rosmersholm com directo.

ra de la casa. Lo lles ocult y poderós que uneix á aqueixos dos sérs s' ha anat estrenyent sense cambiar de naturalesa. Rosmer s' abandona ab tota confiança, ab una mena d' ubriaguesa, á una vida nova. Passejada de dia en los boscos, lecturas en la nit, somnis pel pervindre, es lo que tenen abds en comunió. Y Rosmer no s' adona de que ell boga á velas desplegadas cap al amor, tan pura es la seva ánima, tan castes son las sevas ideas. Com ell mateix ho diu, «una nova estiuada s' ha desponcellat en la meva ánima, una contemplació juvenívola de la vida.» Y ell somnia una obra, una nova activitat: «La liberació de las ánimas» «quina joya no sería, diu, lo poguer conduhir als homes á acostarse los uns als altres per l' amor. Quina vida més alegre, allavors. Fora tota lluyta odiosa, únicament l' emulació. Tots los ulls fixos en lo mateix fi. Cada aspiració y cada sentit dirigintse avant y cap á l' altura. Cadascú en lo seu camí propi y neutral. La felicitat per tothom.» Rebecca s' guarda bé prou de destorbar aquest somni que ella ha despertat. Puig are ella n participa ab ell. La seva passió violenta s' ha ennoblit y calmat al contacte de Rosmer. Ella s' accontenta d' aqueixa amistat exquisida, d' aqueixa harmonia deliciosa dels cors y dels pensaments que fa l' efecte d' una música divina. Ella ho gosa com una felicitat completa, com l' única permesa: ella agafaria por de véurehi apareixe altra cosa; sí, por... com del Destí!

Y veuenlos aquí plascívols, encantadors, venturosos. Se dihen de tú sense malicia. La llur amistat ha prés l' encant lluminós, la suau expansivitat d' un amor d' infants.

Pero heusaquí que las circunstancias exteriors a encarregan de sacudirlos en lo llur somni. En una conversa ab lo seu cunyat, Rosmer s' entera de que Beata s' havia enterat de la seva estimació per Rebecca, que ella fins havia deixat escapar aquest mot dels seus llavis: «Caldré que desapareixi.» Heus aquí l'ensada la sospita espaventosa en l' esperit de Rosmer. Una de las escenas remarcables de la pesa es aquella en que Rosmer confia ls seus dúples á Rebeca. De primer intenta calmarlo; tracta de probarli que Beata era realment boja y que no hi ha cap motiu per tenir remordiment. Ella li prega ardentment que no forfollegi en lo pasat, que no s' torbi ni s' entretengui ab los morts, sino que miri de «vivre, com diu ell mateix, la vida vivent». Emperó, á mida que Rosmer s' enfonsa en lo mar dels adona, ab inquietut d' una cosa: «que Beata, oblidada fins alashoras, se torna estranyament viva» en l' esperit del seu espós. La seva mort se li ofereix ara com una victoria. Devant d' aqueixa resurrecció inesperada y de l' insondable dolor de Rosmer, Rebecca sent tot d' una la primera punyida del remordiment entrar en lo seu cor, y diu: «Ah! jo no tenia d' haver vingut may á Rosmersholm!»

Ella comensa ja á sentir que aquet remordiment va á paralisar tota la seva forsa, aqueixa forsa maravillosa que li donava un ilimitat imperi sobre l' ànima del aymat!

EDUART SCHURÉ.

Traduhit per J. Perez Jorba.

(Continuará.)

Als industrials

Heus aquí l' edicte de la Alcaldia cridant als gremis, de que parlavam ahir.

Disposada la convocatoria dels gremis para la designació dels senyors Síndichs y Classificadors que han de representar als mateixos en l' exercici de 1898-99, aquesta Alcaldia cumplint ab lo previngut en l' article 84 del Reglament de la contribució Industrial y de Comerç de 11 d' Abril de 1893, cita per lo present anunci á tots los industrials d' aquesta ciutat compresos en las tarifas, classes y números que á continuació s' expressan para que per l' ordre que se senyala y en lo dia y hora que s' mena se presentin en aquesta Secretaria Municipal á fi de que puguin fer ús del dret que ls concedeix dit Reglament en la forma que en lo mateix se determina, los quals deurán venir provistos de la cédula personal y del últim recibo que justifiqui lo pago de la contribució industrial en l' actual trimestre, requisit indispensable si han de ser electors y elegits para ls mencionats càrrechs.

Dia 17. Tendas de tecino á las 10 del matí, id. de vins y ayguardents á dos cuarts d' onze. Hostalers á las 11. Tendas d' Abacería á dos cuarts de dotze. Bodegons á las 12. Tendas d' oli y vinagre á dos cuarts d' una de la tarde. Tallers á la 1. Tendas de samarretas á las 4 id. pesca salada á dos cuarts de cinch. Id. de palla y cirada á las 5. Venedors de llei sens estable á dos cuarts de cinch. Tendas de Horxateria á las 6. Especu-

ladors de blats y farinas á dos cuarts de set. Id. de fruyts del país á las 7. Barbers á dos cuarts de vuyt.

Dia 18. Fusters á las 10 del matí. Boters á dos cuarts d' onze. Cerrallers á las 11. Ferrers á dos cuarts de dotze. Llauners á las 12. Forns de pá ab tenda á dos cuarts d' una de la tarde. Sabaters á las 4. Advocats á las 5. Procuradors á dos cuarts de sis. Farmacéutichs á dos cuarts de set.

Reus 12 Maig de 1898.—L' Alcalde, Joseph María Borrás.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 13 d' Maig de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m	759	45	0	0	Ras	
3 t.	755	43	0	0		

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS classe
	Màxima	Mínima	Temp. tipo		
9 m	Sol. 31	15	20	0	0
3 t.	Sombra 23	15	20	0	0

Sessió del Ajuntament

Presidida per lo M. Il·ltre. Sr. Alcalde y ab assistència dels regidors senyors Briandó, Nongués, Massó, Vergés, Abelló, Alimbau, Mayner, Quer, Mas y Jordana, tingué lloch ahir á un quart de vuyt del vespre lo de segona convocatori.

Se llegí y aprobá l' acta de la anterior. La Corporació quedá enterada de que ls «Boletins Oficiales» de la provincia no contenían cap disposició que l' interessés.

Se llegí un estat comparatiu dels ingressos y gastos verificats en las caixas de Consums durant lo pasat més d' Abril ab igual mes del any anterior.

Se doná compte del resultat de la subasta para obrir lo carreró del Vidre posantlo en comunicació ab lo carrer de Donotea, resultant adjudicadas al contractista don Ricart Llagostera y Roig.

Quedá aprobat lo dictámen concedint la prórroga demandada per lo poseedor del kiosko que hi ha al pasadís de Mata.

S' aprobaren los dictámens de la secció de Foment donats á las sollicituts de D. Jaume Pahí, D. Ferrán de Miró, D. Jaume Rius y D. Joan Joanpere, demanant autorisació para fer obras.

S' aprobaren vâris comptes de particulars y acabá l' despaig ordinari.

Lo senyor Quer demaná la paraula para cridar la atenció del Consistori sobre la conveniencia de que la companyia Reusense de Tranvías, utilisés los raigs plans en lo tros de via que va á empendre ó en cas contrari, que se l' obligui á fer un burdó d' obra á tota la llargada dels rails que atravessa la carretera de Salon y l' Arrabal de Robuster.

Lo senyor Vergés se ratificó en lo que tenia manifestat en la sessió anterior sobre l' tractat de la línea.

Lo senyor Alcalde President doná explicacions al Consistori de que s' havia enterat d' aquest assumpto, que en vista de que l' Ofici de la Direcció d' obras públicas en que se li manifestava que inspeccionés las obras s' havia extraviat, n' havia demanat una copia á Tarragona, com també una copia del plano.

Lo senyor Alcalde digné també que en lo dictámen de la secció de Foment que autorisá á la societat del Tranvia la construcció de la línea hi havia una clàusula en la que constava que l' Ajuntament per la seva part no posaria impediment á que s' allargués la via.

Després de parlar algún altre senyor regidor en igual sentit que en l' anterior sessió s' acordá que s' procurés amistosament conseguir de la societat Tranvia lo que fés una cinta al costat dels rails, si empleava los senyalats en lo plano.

Lo senyor Abelló posá en coneixement del Consistori que estaven acabadas las obras d' enrajolar l' Hospital civil, treball que s' havia emprés subvencionat per una persona caritativa y per lo tant proposá que l' Ajuntament acordés haverlo vist ab satisfacció y lo donar las gracias á Sor Francisca, Priora d' aquest benéfich assil com á iniciadora que es de la obra y pregarli que la trasmetés á las personas que hi haguesin contribuït.

Y no haventhi cap més assumpto de que tractar s' aixecá la sessió.

En lo tren de carga de Barcelona que arriba á aquesta ciutat á las set del vespre ahir fou portat lo cadavre de la Sra. D.ª Obdulia Tafall y Abad, sogra del Senador del regne don Antón Sedó que morí ans d' ahir á la capital del Principat para esser enterrat en nostre cementiri.

A causa de lo depressa en que s' verificó lo trasllado, que ni temps hi hagué para avisar, l' enterro no resultá gayre lluhit.

Los funerals que para l' etern descans de la seva ánima se celebrarán próximament serán degudament anunciats.

Enviém lo pésam al senyor Sedó.

La dama jove Senyoreta Periu, demá farà son debut en lo teatret de la societat «Juventut Reusense».

La secció d' aficionats que actua en la mateixa ha fet una bona adquisició donchs á la Senyoreta Periu hem vist interpretar ab mon acert vâris papers en las taulas del Teatro Fortuny.

Sembla que la companyia dramática catalana de la aplaudida actriu Donya Concepció Ferrer donará algunas funcions en lo Teatro Principal de Valls, puig ha acabat sos compromisos á Tortosa ahont acaba de treballar ab aplauso d' aquell publich.

Lo «Teatro Fortuny» per ara bó y no hi ha perill que la suhor lo debiliti tenint tancadas las sevas portas.

Demá á dos cuarts d' onze del matí, en lo local de la Cambra de Comerç d' aquesta ciutat hi haurá una reunió dels terratinets de Vilaseca residents en aquesta ciutat para tractar d' un augment de contribució que l' Excm. Ajuntament de Vilaseca ha imposat al propietaris de fincas rústicas d' aquesta localitat y s' prega la assistència á tots los interessats.

Segons noticias varias importantes entitats mercantils é industrials de Barcelona tractan d' elevar al president del Consell de Ministres una enérgica protesta contra las autorisacions acordadas pel Govern, y especialment á las relacionadas ab la circulació fiduciaria sense las garantidas reservas, y á la imposició de tribut á la renda de títuls del Estat.

Las Juntas Directivas de las Agrupacions catalanas de La Garriga y Cardedeu darrerament constituïdas son: de La Garriga, Ramon Pareras y Noguera, propietari agricultor, President, Eduart Riera y Bassa, propietari, Secretari.

La Junta de la de Cardedeu está composta dels senyors següents: President, Joseph Planas y Bellats, industrial; Vis-president, Manel Muñoz y Bellavista, propietari, Secretari, Esteve Agnati y Galvany, contractista d' obras; Vis-secretari, Joseph Codina y Gasa, industrial.

La Lliga de Productors del Principat de Catalunya nos suplica la inserció del següent sueltó:

«Reunits los agricultors residents á Barcelona, que han acceptat las bases del Sindicat agrícola proposat per la Lliga de Productors, junt ab los presidents d' aquesta Societat y del Institut Agrícola Catalá de Sant Isidro, han acordat: Primer, suspendre las operacions de compra de primeras materias para la agricultura, tant d' origen nacional com extranjer que devían verificarse en aquest mes, devant la impossibilitat material de contractar ab fidesa y obtenir preus adequats para demostrar las ventajas de la cooperació agraria que exclusivament se proposa l' Sindicat; y según, que en vista de las moltas y valiosas adhesions rebudes se prorrogui, fins lo próxim mes de Septiembre, la primera operació de proba, cas d' haver entrat lo país en un período normal y de sossego.»

Don Bonaventura Agulló, nombrat recentment registrador de la propietat de Falset, ha prés possessió de son càrrech.

La «Revista Mercantil» de Valladolid ha publicat un telégrama dihent que á causa d' haver prohibit Russia la exportació de blats s' esperava una forta alsa en aquest article.

Al objecte de donar á conixer la importancia y verdader valor de las concas carboníferas espanyolas, la societat Foment del Treball Nacional de Barcelona se proposa celebrar una exposició de carbons nacionals. En ella podrán fershi petites instalacions que servirán para indiger la qualitat y condicions del combustible, la seva riquesa, gas, calor, cantitat reconeguda, medis d' extracció, etc. Al mateix se donarán conferencias para contribuir al coneixement del valor d' aquestos carbons y á decidir als capitalistas á em-

pendre la seva necessària i lucrativa explotació, evitant així que es reproduixin crisis com la que actualment està travessant la nostra indústria.

En la Administració de Consums d'aquesta ciutat, se recardaren per diferents especíes, en lo dia d'ahir, 686.78 pessetas.

ESCORIAS THOMAS.— Vegis l'anunci de la quarta plana. Dirigir-se a casa Gambús, carrer de Vilà (Bou) 12.

Desde Londres

Crueltat de la casa del Ciervo a Inglaterra

Sr. Director de Lo SOMATENT. La premsa inglesa sols fer alardes d'horror al donar compte dels anomenats espectacles de crueltat que tenen lloch en las plassas de toros d'Espanya y Fransa, pero no té ni una paraula de protesta contra la repulsiva festa que se celebra en la real mansió de Windsor, ahont haix la direcció d'un gefe noble, una colla de gossos reals martiritza de varias maneras a un ciervo fins a produhirli la mort. Ultimament s'efectuà una «partida», a la que hi assistí un bon número de damas y cavallers d'alcurnia elevada, la qual sembla haver resultat un espectacle molt desagradable. Després que l'ciervo—que per cert estava domesticat—fou tret del carro que'l coaduhí al lloch de la «lidia», lluytà desesperadament pera fugir de las urpas dels gossos que'l perseguían ab furia. Durant sa esforsada carrera atravesà el Tàmesis dos vegadas, y finalment busca refugi en lo cerat d'una casa particular. Trobantse lo venat ferit de mala manera, Lord Coventry, actual qüefe ó director del esport, cridà als gossos y manà als criats que procuressin capturar al gámio y salvarlo pera altre dia. Pero l'animal, boig d'espant, no compregué l'honor que anavan a dispensarli. Saltà una vall de sis peus que tancava lo terreno en que se havia refugiat y travessà lo parch. Allavors semblava que sa captura era segura, pero 'ls cassadors se vegeren ajudats per varis concurrents que trobavan lo esport magnífich y ferer que l'animal donés la volta per un corredor junt a un rentador, un camí estret tancat per una paret en cual part superior havia ferros clavats.

Los cassadors, exaltats y gisclant, se juntaren y l'infelis animal espantat per aquella persecució donà un brinco pera saltar lo mur. Arribà a la cim pero relliscà y s'furadà lo cos ab los ferros punxaguts, quedant penjat y suspés. Avans de que 'ls cassadors arribessin a la vall, lo ciervo s'havia causat novas feridas al lluytar pera desferse dels ferros. Allavors estava ja en part destripat y llensava gemechs de dolor y esverament. Lo qüefe noble al arribar al lloch de la «brega», compregué que l'estat del animal era desesperat y manà a un dels de la cuadrilla que'l despatzès immediatament.

Aquest no es cap cas escepcional, y anyalment los gossos reals se juntan pera aquest «sport», y'l cárrech de qüefe es considerat un dels mes honorífichs y solidats de la cort.

J. C.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil

del dia 12 de Maig de 1898

Naiements

Francisca Herrero Garriga de Eugeni y Carme.

Matrimonis

Anton Aleu Duch, ab Gertrudis Viñas Lauradó.

Defuncions

Cap.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d'any.—Sant Bonifaci. Sant de demá.—Sant Isidro.

SECCIÓ COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 12

De Marsella y esc, en 4 dias v. «Cabo Ortegale», de 1024 ts., ab efectes, consignat a D. Marián Peres. De Cette en un dia v. «Correo de Cartagena», de

253 ts., ab bocoyos buyts, consignat als Srs. Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary.

De Palma de Mallorca en un dia v. inglés «Rydel Fell», en lastre, consignat als Srs. Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary.

De Cette en 25 horas v. «Santa Ana», de 89 ts., ab bocoyos buyts, consignat als Srs. T. Ramón y G.

Despatzadas

Pera Marsella y esc. v. «Cabo Ortegale», ab carga general.

Pera Cette v. «Correo de Cartagena», ab vi. Pera Civitavechia ber. gol. italia «Adelia», en lastre.

Barcos a la carga

Dissapte 14

Pera Cette y Marsella vapor «Cabo Espartel», consignatari don Marián Peres.

Dimars 17

Pera Marrella, Génova Liorna, vapor «Martos» que despatza D. Antoni Mas.

Pera Burdeos, Helsingfors, Abo, Hangó, Borga-Lovisa, Kotka, Viborg, Fredrikshamn, Nystad, Raumo, Björneborg, Kristinestad, Vasa, Jakobstad, Gamla, Karleby, Uleaborg, San Petersburg y Reval; y pera Moskóv, Warschau y Nischni Nowgorod, a flete corrido via San Petersburg, lo vapor «Titania», que despatzan los senyors Boada Germans.

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Table with 3 columns: Interior, Exterior, Amortizable, Fransas, Norts, Exterior Paris. Values range from 45.55 to 34.50.

GIROS

Table with 3 columns: Paris, Londres. Values: Paris 81, Londres 46.

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paisos.

BOLSA DE REUS

Cotizacions realitzades en lo dia d'ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Table with 3 columns: Interior, Exterior, Colonial, Norts, Fransas, Filipinas. Values range from 45.50 to 52.50.

PARÍS

Table with 3 columns: Exterior, París. Values: Exterior 34.50, París 81.

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa.

Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tots los paisos.

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Lauradó Prats, don Joan Vallés Vallduvi y D. Francisco Prius Demestre.

Table with 3 columns: Londres, París, Marsella. Values: Londres a 90 dias fetxa, París a vista, Marsella a 30.

Table with 4 columns: VALORS LOCALS, ACCIONS, DINER PAPER, OPER. Values range from 0.10 to 750.

ANUNCIS PARTICULARS

Errors que deuen desvaneixers.

Cap remey, ja sia untura, pegat, ó altre, pot curar ni una sola hernia sisquera. Totas las celebridades mélicas, aixis nacionals com extranjeras, están contestes, y ma llarga práctica m'ho ha demostrat, que la curació de las hernias pertenece unica y exclusivament al art mecánich, acompnyat dels coneixements anatómichs suficients. No deu confarse en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferros, ni acars, donchs a aquestos se deu la major part de las defuncions que ocurreixen per hernias estranguladas, en raho a ser insuficients pera contenir las hernias. Molts son los que yacen braguers; molt pochos los que

saben colocarlos; rarissims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificar a vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consulten ab vostre metje, ab seguretat vos dirá que pera la curació de vostres petitets, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es lo bragueret de cautchouc ab ressort, testimoniando aixis lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplátics pera evitar lo carregament d'espalltas.

Faixas hipogástricas pera corregir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurjiá especialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles d'Barcelona. Establiment «La Cruz Roja» REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

ULTIMA HORA

Madrid 13. Capità general Puerto Rico a ministre Guerra:

A la matinada se presentaren frente a la bahia 11 barcos nort-americanos, rompent lo foch sens previ avis.

Las baterias de la plassa contestaren ab gran vigor. Segueix lo bombeig sens grans pérduas materials y escasas desgracias personals a la hora en que telegrafio, nou del matí.

La plassa está tranquila.—Macías.

S'ha rebut a las dotze un despaig del general Macías, donant compte de que després de las nou del matí s'ha retirat de la vista de Puerto Rico la escuadra enemiga.

Afegeix lo despaig que'l bombeig fou molt fort a intervals; los yanquis empleavan canons mitjos y de tiro rápit.

Las baterias contestaren sempre ab gran vigor. Afegeix lo general Macías que 'ls barcos enemichs denhen haver suferit averias de consideració.

Un barco gran dels que més descollavan entre la esonadra tingué que retirarse de la línea de combat remolcat per altres.

Lo bombeig durá més de tres horas. Hi ha varis paysans ferits.

De la guarnició, 2 morts y 3 ferits.

La majoria de nostres disparos donaren en lo blanch.

Las baixas del enemich denhen ser numerosas.

La població, termina dihent lo general Macías, se troba molt serena.

Estich satisfet de tots.

Telegrafian de Cayo Hueso a un periódich inglés que fins las quatre menos deu minuts del matí no pogué l'«Hudson» remolcar al «Winslow» fora del alcans dels canons espanyols. Lo «Winslow» no tenía a bordo més que tres homes en disposició d'amarrar lo cable ó remolch; tots los demés estavan morts ó ferits, y al arribar a San Pedro foren trasladats al «Hudson» que arribà a Cayo Hueso a las vuyt del matí.

L'«Hudson» tenía la ximenea foradada de balas y tots los camarots de cuberta destruhits.

Lo comandant del «Winslow», que estava ferit, digué en una interview que 'ls espanyols esperavan pera disparar, a que 'ls nortamericans estessin al alcans de sos canons y baterias, y que la punteria d'aquestos fou tan acertada, que las granadas caygueren als peus dels nortamericans.

Segons dihen de Washington, lo comodoro Dewey ha telegrafiat al seu govern que s'ha restablert la comunicació per lo cable de Manila.

S'ha rebut un telegrama del gobernador general de la isla de Cuba, donant compte de que un canoner y dos barcos americanos intentaren un desembarch en la jurisdicció de Jigotea, terme de Pinar del Rio, en combinació ab los insurrectes.

Forsas d'infanteria estratégicamente colocada rebutjaren ab heroisme al enemich, fent allunyar al canoner americá y las forsas dels insurrectes que intentaren proteger lo desembarch.

Servey particular de «Lo Somatent»

Madrid 13, 5 tarde.

Telegrafian de San Juan de Puerto Rico que després d'haver bombejat aquella capital la esonadra yankee s'ha retirat ab grossas averias causadas per los disparos de nostres baterias, havent quedat inutilitat un dels barcos enemichs.

L'interior s'ha cotizat a 46.20 y 'ls franchs a 78.

Lo Corresponsal.

Imp. de G. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus a Barcelona

5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera. (Per Vilanova).
8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes. (Per Vilanova).
12:11 t. mercancias, segunda y tercera.
4:57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona a Reus

5:25 m. (per Vilafranca).
9:46 m. (per Vilanova).
15:8 t. per id.
7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes.)

De Reus a Mora

9:33 m. — 1:04 t. — 3:10 t. — 7:19 y 9:57 nit.

De Mora a Reus

4:21 m. — 8:00 m. — 12:05 t. — 6:04 t. — 7:36 n.

De Reus a Tarragona

8:30 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.

De Tarragona a Reus

7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 n.

De Reus a Lleyda
8:40 m. — 5:23 t.
De Lleyda a Reus
5:50 m. — 3:50 t.
De Reus a Vimbodí
1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª
De Vimbodí a Reus
9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª
De Tarragona a Valencia
9:30 m. y 11:30 n.
De Valencia a Tarragona
11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos
ARRIBADAS:
De Tarragona, 8:30 m.

De Barcelona (per Tarragona) 9:30 m.
De id. directe 10:30 t.
De id. id. id. 11:30 t.
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7:30 t.
De Madrid y Zaragoza 2:30 m.
De Lleyda y Huesca 7:30 n.
NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona a lo 7 y 21 de Novembre y 15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.
Altra.—Dev tenirse present que tots los vapors que condueixen tropas de refors a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona a las 5:00 m.
Pera id. a las 2:00 t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
Pera id. id. id. (per idem) a las 2:00 t.
Pera Tarragona, directe a las 7:00 n.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas lineas a las 8:00 m.
Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura a las 1:00 m.
Los pobles servits per peatons a las 9:00 m.
NOTA: A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucía y Extremadura, que s deposita en los buxos despues de la sortida del correo de Madrid, se li donan sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Promptuari de la escriptura catalana

METODO SENZILL Y FACIL

Francisco Fios y Calcat

Preu 6 rals. Se ven en aquesta impremta.

Caramelos Pectorals del metje SALAS

Curanda Bronquitis, Tos, Càtarros, etc., afeccions de mucositats l' aparato respiratori, tan sols presenten un al anarsen a dormir y altre a la matipada, composició inofensiva, no conté medicament perillós.
DIPOSIT en Reus Farmacia de Serra Arrabal Santa Anna, 80.
Preu de la caps 6 rals.

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Surveys del mes de Maig de 1898

Linea directa pera el Rio de la Plata
Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Maig directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnífic y ràpid vapor francés

LINEA PERA L BRASIL Y RIO DE LA PLATA
Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo, y Buenos Aires los grandiosos y acreditats vapors franceses

lo da 1 de Maig lo vapor «Provence»
lo da 26 «Les Andes»

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C.ª, Plasse de Palacio.—Barcelona

PARA ABONO DE TODAS LAS COSECHAS Y CULTIVOS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTES RENDIMIENTOS

EL COMBINADO EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COMO ABONO FOSFATADO

SALES DE STASSFURT

COMO ABONO POTASICO

GARANTIZADAS PURAS SOLUBLES AL CITRATO

SULFATO DE POTASA, CLORURO DE POTASA
SALES CALCINADAS RICAS EN SULFATO DE POTASA,
KAINITA, ETC.

El más económico, el más eficaz, el más duradero. bajo garantía del Sindicato de ventas de STASSFURT

NITRATO DE SOSA

como abono azoado

DE GRADUACION GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 1/2 OZOS Y DE EFECTOS RAPIDOS Y SEGUROS

DIRIGIRSE PARA PROSPECTOS E INFORMES SOBRE EL EMPLEO
A D. OTTO MEDEM VALENCIA